

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА РІВЕНЬ НЕІНФЕКЦІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Наталя Асатунова

*Державна установа «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»,
генеральний директор
Херсон, Україна*

Анотація проаналізовано дані щодо осіб, які лікувалися у стаціонарах Херсонської області 2021-2023р.р. У порівнянні з показниками 2021 року спостерігаються значне зростання показників госпіталізації хворих.

Ключові слова: 4–5 слів. Неінфекційні хвороби, здоров'я, воєнний стан

Вступ. Неінфекційні хвороби - розлади здоров'я, виникнення яких зумовлено комбінованим впливом генетичних, фізіологічних, екологічних та поведінкових факторів. Таке визначення терміну передбачено Законом України від 06.09.2022 №2573-ІХ «Про систему громадського здоров'я», який з 1 жовтня 2023 року введено в дію [1]. Смертність від неінфекційних хвороб складає 74% всіх випадків смертей в світі щороку. До основних типів неінфекційних захворювань відносять серцево-судинні (такі як інфаркт та інсульт), онкологічні захворювання, захворювання дихальної системи (такі як хронічна обструктивна хвороба легень та астма) та діабет. Саме ці групи захворювань викликають 80% всіх випадків передчасної смерті від неінфекційних хвороб [2]. В Україні 91% усіх смертей пов'язані з неінфекційними хворобами [3]. Повномасштабна військова агресія російської федерації та, як наслідок, воєнний стан, запроваджений в Україні 24 лютого 2022 року, внесли свої корективи в різні сфери життя. Обмеження доступу до медичної допомоги та ліків через військові дії ймовірно погіршує стан здоров'я населення, що впливає на якість життя та очікувану тривалість життя. Багато соціальних детермінант здоров'я, такі як вода, санітарія та гігієна (WASH), продовольча безпека, житло, безпека, обмеження пересування, впливають на стан здоров'я переміщеного та непереміщеного населення. Значно зростає потреба населення у психосоціальній підтримці психічного здоров'я внаслідок руйнівного впливу людських страждань та соціально -економічних наслідків війни на психологічний стан людини. [4]

Мета та завдання дослідження полягає в оцінці впливу воєнних дій на рівень неінфекційної захворюваності населення Херсонської області

Матеріал і методи дослідження. Аналіз, синтез, узагальнення

Результати дослідження та їх обговорення. Висновки.

Аналіз проведено за наявними матеріалами статистичної звітності 2021-2023, зокрема, статистичної звітності щодо осіб, які лікувалися у стаціонарах Херсонської області. Проводилось порівняння даних 2021 (період до повномасштабного вторгнення та окупації території області) та 2023 років. Дані

2022 року вказані, але не аналізувались, оскільки можна припустити, що статистична звітність була неповною та населення не мало належного доступу до медичної допомоги під час окупації.

Показники рівня госпіталізації на деокупованій території Херсонської області у 2023 році значно підвищилися і становили 23111,5 на 100 тис. населення (у порівнянні з 2021 та 2022 роками (11547,9 та 6210,4) (мал.1).

В структурі госпіталізованих жителів Херсонської області за даними 2023 року серед 7 основних хронічних неінфекційних захворювань: на першому місці хвороби системи кровообігу, на другому і третьому - хвороби органів травлення та новоутворення, далі – травми, хвороби органів дихання, розлади психіки та поведінки і цукровий діабет (мал.2). У порівнянні з показниками 2021 року спостерігаються значне зростання показників госпіталізації хворих за всіма вказаними хворобами.

Мал.1

Мал.2

Отже воєнний стан може мати вплив на стан захворюваності населення Херсонської області, зокрема, неінфекційної, посилюючи, таким чином, вплив генетичних, фізіологічних, екологічних і поведінкових чинників.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. Чинники неінфекційних захворювань мають поєднаний вплив та призводять до хронічних процесів. Тож перспективою подальшого дослідження у цьому напрямку є більш детальне вивчення проблематики неінфекційної захворюваності в кризових

умовах з метою розробки та реалізації низки заходів, спрямованих на попередження та полегшення перебігу.

Список використаної літератури:

1. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06 вересня 2022 року №2573-IX // БД «Законодавство України»/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text> (дата звернення: 02.05.2024)
2. Інформаційний бюлетень ВООЗ. Вересень 2023 р. URL: <http://surl.li/bwmbv>
3. 3 Global. Both sexes. All ages, 2017, DALYs. In GDB compare – Viz Hub [online database]. Washington (DC): Institute for Health Metrics and Evaluation; 2019. URL: <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>
4. WHO Ukraine Public Health Situation Analysis (PHSA). April 29, 2022. URL: <http://surl.li/bxstm>

